

A Hortobágy hasznosítása

Sürgeti a miniszter is

A városi tanács mai ülésén ismét foglalkozott a Hortobágy hasznosításának ügyével. Debrecen e vitális, nagyjelentőségű kérdésével, amelynek helyes és gyors megoldása nagyfontosságú érdeke a városnak és erős befolyással bír a város jövőjére.

A belügyminiszter ugyanis, — amint azt már megírtuk — jóváhagyta a hasznosítást kimondó közgyűlési határozatot és ebben a közgyűlés amaz elhatározását is, hogy 12000 holdat kiszakít a Hortobágyból és azt mezőgazdasági kultúra útján hasznosítja. A miniszter leirata e jóváhagyáson kívül érdekes kijelentéseket is tartalmaz, amelyek igazolják azt a hangoztatott állásfoglalásunkat, hogy a Hortobágy mai kezelése többé meg nem maradhat. A miniszteri leirat a mai állapotot s gazdálkodást sajnálatraméltónak mondja és olyannak, amely még az állattenyésztés céljait sem szolgálja. A miniszter a 12000 hold kiszakítására vonatkozó elhatározás végrehajtását nemcsak nem kívánja megakadályozni, de azt erősen helyesli s egyben kijelenti, hogy országos érdeknek tartja az egész Hortobágy sürgős hasznosítását s ezért fölhívja a városi tanácsot, hogy annak módját mielőbb állapítsa meg és jóváhagyás végett terjessze föl.

A tanács örömmel vette tudomásul a jóváhagyó leiratot és kimondta, fölír a földmivelésügyi miniszterhez, küldje le szakértőit, hogy azok az alkalmas parcellákat jelöljék ki. A tanács álláspontja az, hogy e parcelláknak lehetőleg egymás mellett kell fekiüdniök s azokat az Ohat mellett kell kiemelni.

Ugyancsak mai ülésén tárgyalta a tanács a Hortobágy hasznosítása kérdésének egy másik részét. A földmivelésügyi miniszter ugyanis hajlandó a Csunya-földön kiszakítandó 3000 holdon próbaöntözéssel kísérletet tenni a Hortobágy hasznosítására. — E tárgyban folytak is tárgyalások, ezek eredményre is vezettek s a tanács e tárgyalások eredményeit vette ma megfontolás alá. Az első megállapodás szerint a város 3000 holdat a Csunya-földből és 500000 koronát adna át a földmivelésügyi miniszteriumnak, amely megépítené az öntöző csatornákat és a kísérleti telepet létesítené, bizonyos idő múlva ingyen átengedné a létesítményeket a csatornákat, a megjavított földeket s addig is a tiszta hasznót a városnak engedné át.

Az újabb megállapodás szerint a földmivelésügyi miniszterium kísérleteire a város 3000 hold csunyaföldi és 1000 hold jó földet a vasutól északra fekvő területből engedné át. A csunyaföldi területen létesülne az öntöző-csatorna. A területet pedig a következőképpen értékesítenék: 1500 holdon halastavat létesítené az állam, amely berendezésével együtt holdanként 200, összesen 300000 koronába, 1500 holdon öntözött rétet és legelőt, amely holdanként szintén 200, összesen 300000 koronába kerülne. A jó földön a következő létesítmények lennének: 400 holdon tehenészet és tejgazdaság, amely holdanként 50, összesen 200000 koronába, 200 holdon konvhakertészet, amely holdanként 600, összesen 120000 koronába, 400 holdon tíz holdas minta bérletgazdaságok, amely holdanként 60, összesen 240000 koronába kerülne. Ehez járulna 2 évi öntözési rezsit hozzáítva 200000 korona, tehát az egész befektetés 1360000 koronába kerülne, amit az állam fektetne bele a kísérletbe.

A reálisan várható haszon 108000 koronára, amelyből törlesztésre 68000 koronát fordítanak.

A városi tanács hajlandó támogatni a földmivelésügyi miniszter terveit, de ezzel

szemben azt akarja, hogy miután az öntözési befektetés nem lesz oly nagy, 500000 koronánál kisebb összeget kelljen áldoznia, annál is inkább, mert ez újabb megállapodás szerint 1000 hold jó földet is ad át kísérletül Debrecen, már pedig ezt csak úgy teheti, ha azt a kiszakítandó 12000 holdból veszi el s így bérletbe adásra csak 11000 hold maradna rendelkezésére.

A kistisztviselők a közgyűléshez

Családi pótlékot kér a város segéd- személyzete.

Most amikor a nyomor sok embert fojtogat, most amikor talán a pénztelenség elérte a legnagyobb fokot, oly emberek állanak jogos kérésükkel Debrecen városi közönsége elé, akik talán legjobban megérdemlik azt, hogy nyomorukon segítsenek.

A magyar állam oly képpen segített családos tisztviselőin, hogy a megszávozott drágasági pótlék mellé, még családi pótlékot is adott, de a városi tisztviselőket még nem részesítik eme újabb pótlékban. Már több vidéki városban tárgyalás alá került ez az ügy, de Debrecenben még nem.

Olyan emberek pedig ezek, akik bizony nagyon rá vannak szorulva a családi pótlékra. A város segéd és kezelő személyzetétől kaptunk ma egy panaszos levelet, a melyben sérelmeiket sorolják fel.

Hogy kérelmük jogos, ahhoz kétség sem férhet, hisz ezek az emberek bizony nem képesek fizetésükből tisztességesen nevelni 4—5 gyermeküket, ma amikor rémesen drága az élelmiszer, lakás, tandíj, ruha, minden.

A levelet az alábbiakban adjuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az új városi törvény szerint, mely Öfelsége által szentesítve lett — a városi tisztviselők, segéd, kezelő és szolgaszemélyzetnek is fizetendő családi pótlék éppen úgy ahogy azt már az állami és megyei alkalmazottak élvezik is. Nagyon természetes, hogy ezen törvény rendelkezéseiből a városnak semmi pénzbeli terhe nem származik, mert az ezen célra kiadandó összeg a minden évben emelkedő állami segélyből nyer fedezetet. Ennek dacára sem a törvényhatósági közgyűlés, sem a városi tanács ezen ügyben semmi intézkedést nem tett, sem a multra, sem a jövőre nézve.

Tek. Szerkesztőség! Mi 4—5 gyermekek atyák, tanítási, ruházati lét fentartási kiadásunkkal szemben most egyenlő fizetésben vagyunk a magános nőtlen emberekkel, kik bizony a kávéház ablakaiból mosolyogva nézik, hogy szaladunk kopottas felső ruhánkban a könyves és ruhás boltokba — valahogy összeállítva gyermekeink szükségletét.

Ezek elsorolása után méltóztassék a Tek. Szerkesztő urnak szívéhez nyulni s ügyünköt úgy pártfogásába venni, hogy az a törvényhatósági bizottsági közgyűlésen szóvá tétessék, ahol bizonyára lesznek lelkes család apák, akik az élet küzdelmeit ösmerik s ezen a városra semmi terhet nem róva s törvény által is kötelezett szent ügyet határozatra emelik.

Debrecen, 1912. szeptember 19.

Tisztelettel

a városi segéd és kezelő-
személyzet családos tagjai.

Bizton elvárhatóak ezek a derék, munkás emberek, hogy Debrecen városi humánus közgyűlése, amely mindig gondoskodott a város hivatali személyzetének a jó létéről,

most sem zárkózik el a legkisebb hivatalnokai kérése elől, hanem jogos kérelmüknek bizton helyt fog adni, ha lebe kerül a kérés.

Hamisítás minden vonalon

Az ellenzék módszere

Hogy súlyos veresége közepett milyen eszközökkel próbál magán segíteni az ellenzék, hogy mennyire megy a közvélemény félrevezetésének szándékában, arra jellemző adatokat hozott a mai nap.

Azt a nyílt levelet, amelyet ifjabb Rónay László intézett Justh János képviselőhöz s amelyben leleplezi őt, hogy ígéretekkel inzultáló merényletre akarta rábírní Lukács László miniszterelnök személye ellen, az ellenzéki lapok kivétel nélkül, valósággal összebeszélésszerűen elhallgatják, azt híven, hogy a közvélemény ilyenformán nem szerez majd tudomást a bravó-keresők sötét terveiről. Általában hallgatnak arról, hogy miféle rut összeesküvést szöttek a miniszterelnök személye ellen, mert ez egyszerűben felnyitja a közvélemény szemét és élesen megvilágítja, milyen nemtelen eszközökkel dolgozik az ellenzék. Szerencsére a munkapárti lapok s rajtuk kívül pártonkívül álló, objektív újságíró, ezt az eltitkolható és elrejtethetetlen szöveget teljesen összeesküvést szintén fetárják az ország előtt s az ellenzéki bravó-keresőket, akik még csak tagadni sem bírnak és próbálnak, utóléri a közvélemény ítélete.

A másik jellemző tünet, hogy hangulatot és reményt keltendő a saját táborukban, hamis tudósításokat közölnek az osztrák közvélemény megnyilatkozásáról. A bécsi vezető lapok állásfoglalását a magyar eseményekben úgy ismertetik, mintha azok a kormány és a munkapárt ellen fordulnának.

Megállapítjuk, hogy a bécsi sajtó szinte egyértelműleg s a legnagyobb határozottsággal megbélyegzi az ellenzék eljárását, konstatálja teljes kudarcát, viszont félreérthetetlen szavakkal helyesli a kormány és a munkapárt politikáját, amelylyel az anarchia táborán győzelmet aratott.

Ország-világ sajnálkozásának és gúnyjának középpontjává tette a koalíció garázdálkodása Magyarországot. Részvétellel nyilatkoznak rólunk ott, ahol ismerik az ellenzéki harc rejtetegetett rugóit, haraggal és megvetéssel azok, a kik a gyűlöletes handabandázásból balkáni állapotokra következtetnek. A bécsi sajtó, a mely közvetlen összeköttetései révén teljesen tájékozott, egyértelműen elítéli a koalíció harcát. Lerántja róla a takarót s indítóokait a maguk rideg cinizmusával odaállítja a nagyvilág elé. — Harc folyik itt, mondják, ököltre menő, parlamentben egyedülálló nem elveért, a melyeknek kivívása érdekében sem szabad azonban székeket törni és rendőrlégénnyel verekedni, hanem egyesegyedül azért, mert — Lukács László miniszterelnök feje kelene nekik.

Zománc cim- és jelzőtáblák és zománc-betűk

igen olcsón rendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piac-u. 49.

Elégtétel és megnyugvás a kormány és többség számára, hogy a külföld, amelynek itélete politikai és közgazdasági szempontból egyaránt rendkívül fontossága, tisztán lát és az igazságot állapítja meg.

Az ellenzéknek több héten át most már nem lesz módjában, hogy az ország kompromittálásának szomorú munkáját folytassa. Legfőkébb a parlamenten kívül, a mire Károlyi Mihály gróf az egyetemi ifjuság vascsoráján már tett is kísérletet. A képviselőház ugyanis a delegáció tagjainak megválasztása után bizonytalan időre elnapolta magát. A delegációnak ezuttal csak munkapárti képviselőtagjai lesznek, mert az ellenzéki pártok a hozzájuk intézett fölszólítás elől kitértek.

A képviselőház üléséről való kivonulásuk során több képviselő azt kiáltotta a munkapárt felé, hogy „a vizontlátásra a delegációban!” Ez azt a lehetőséget mutatja, hogy a koalíció mégis kísérletet tesz a delegáció tárgyalásainak megzavarására. — Tervnek is annyira torz és lehetetlen ez, hogy azt kell hinnünk, inkább csak kívánságot szólaltattak meg a kiáltások, mint komoly szándékot.

A Dmke építkezése

Megsemmisítették az árleítés eredményét.

A Dmke által tervezett és az Alföldi Gazdasági Egyesület financiai garanciája mellett létesítendő internátus ügye igen lassan halad előre. A költségek tekintetében ugyanis erősen megkötött kézzel dolgozhatnak csak a város s így az először kidolgozott terveket végrehajtani nem lehet.

A kérdéssel ma foglalkozott a tanács. Az építést ugyanis a tanács végzeteti az összes munkálatokkal együtt, míg az Alföldi Gazdasági Egyesület az amortizációs részletek fizetésére vállalt felelősséget. A később megtartott tárgyalások során az Alföldi Gazdasági Egyesület kijelentette, hogy csak 300000 korona erejéig vállalja a kötelezettséget. A tanács azonban az eredeti tervek szerint rendelkezte el az építési munkák biztosítására a versenytárgyalást, amelynek eredménye az lett, hogy a bekerülési ár ezek szerint a 300000 koronát jóval meghaladta volna.

A versenytárgyalási eredmények összehasonlításával kitént, hogy az összes munkákra Fehér és Richter tette a legolcsóbb ajánlatot, de ez is sokkal több, mint 300000 korona. Annál is inkább, mert ez ajánlatban sem a fűtési berendezés, sem a vízvezeték és csatornázási, sem felügyeleti és ellenőrzési díj nincs benn. Már pedig, ha nem központi fűtést alkalmaznának, hanem önálló fűtőtesteket, ez 5000 koronát, a csatornázás és vízvezeték 12000 koronát, a felügyeleti és ellenőrzési díj 15000 koronát, a központi fűtés pedig 30000 koronát tenne ki.

A tanácsban szóba került, hogy miután a városnak e célra előirányozva 340000 korona, anyagban 55000 korona áll rendelkezésére, ebből a nagyobb, most tervezett internátust is meg lehetne építeni, ámde az Alföldi Gazdasági Egyesület határozatával és megkötésével szemben a tanács nem terjeszkelhetik ki a költségek tekintetében, mert ez esetben magának kellene az amortizációs részleteket a 300000 koronán felül levő összeg után fizetni.

A tanács tehát hosszas tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a számításokat felülvizsgálat végett azzal adiak ki a főmér-

nöknek, hogy redukálja a terveket annyira, hogy annak végrehajtása 300000 koronánál többbe ne kerüljön s akkor az átalakított tervek alapján új versenytárgyalást írnak ki. — A tanács határozatát másként meg sem hozhatta, de meg kell állapítani, hogy a kérdésben beállott ez a változás könnyen az internátus építésének elhalasztását vonhatja maga után s az internátus szeptember havára, a

Utazás Boszniából Máramarosba

Mikor a tüzér kényszerutlevéllel utazik

Szokatlan esetben adott kényszerutlevélet ma délelőtt a debreceni rendőrség. — Egy tényleges szolgálatban álló, Boszniában állomásozó tüzérlegény utazott keresztül a város máramarosi szülőföldjére. Pénze csupán annyi volt, hogy a régi vasuti menetdíjszabást fedezhette volna, de mert az új felemelt tarifa mintegy 33 százalékkal nagyobb az előbbinél, már Debrecenben elakadt s nem is tudott volna hazajutni, ha a rendőrség ki nem segíti bajából. Volt ugyan az itteni 39. gyalogezred parancsnokságánál, de ott nem segíthettek rajta, mert a parancsnokságnak semmiféle utasítása sincs ilyen esetekben. — Ugy, hogy a szegény tüzér, aki immár a harmadik évét szolgálja a hadseregben, a legnagyobb kétségek között szorongott, vajjon megláthatja-e szüleit, akik bizonyosan aggodva várták régen látott fiukat.

Kuzmik Györgynek hívják a megszorult tüzérlegényt, aki a boszniai Tuzlában tölti a katonáéveit. A máramarosi hegyek aljában fekvő Nagybockóról való, szegény oláh szülők gyermeke és már a harmadik évét szolgálja az okkupációs területen. Ahová a levél is napok mulva jut el s míg arra válasz érkezik, egy hét is beletelik abba.

Kuzmik Györgynek leggyönyörűbb álma teljeseedett tehát, mikor ezelőtt pár nappal befejezték a gyakorlatokat és 21 napi szabadságot engedélyezett részére a parancs. Késerves szolgálati ideje alatt, nagy nélkülözések között, verejtékkel spórolta össze napi lénungjából az utaválót. Éppen annyit, a mennyit most egy évi fizetett állomáshelyétől szülőfalujáig, egyik falubelije. Prófont, meg szalonna volt a köpenyében, annyi, amivel az utat megtehetette.

Csak egyről feledkezett meg, vagy tán nem is volt róla tudomása. Hogy tavaly óta megváltozott a vasuti tarifa és lényegesen megdrágult az utazás. Így érte aztán váratlanul a meglepetés, hogy a boszniai vasutvonal végeztével, az államvasutak induló állomásánál olyan összeget követeltek tőle, a mennyel nem rendelkezett. Mégis eljutott Debrecenig, ahonnan már csak egy ugrás vasuton Máramaros. Gondolta, itt az állomásparancsnokságnál majd csak kap valami írást, amellyel hazaviszik Nagybockóra. — Otthon aztán a rokonság gondoskodik a viszszafele útról.

Beballagott így a Pavillon-laktanyába, ahol az ezredirodában jelentkezett és elmesélte kalandját, kérve, adjanak neki hazáig marsrutát.

— Arra nincsen semmiféle utasítás! — volt a tagadó válasz és azt a tanácsot kapta, táviratozzon haza, majd hozzátartozói kisérik a bajból.

Igen ám, de Kuzmik Györgynek nemcsak utiköltsége, hanem a táviratravalója is elfogyott az uton, így meg volt fosztva annak lehetőségétől is, hogy ezt a tanácsot megfogadja. Szomorúan baktatott kifelé a laktanyából és vágott ismét a városnak, maga sem tudva, mitevő legyen és honnan kérjen segítséget, mikor jósorsa egy rendőrt vezényelt elé, akinek elpanaszolta szomorú esetét.

— Jöjjön csak velem, — mondta a rendőr — majd segíték én a maga baján!

És jelentette a nem mindennapi dolgot a rendőrkapitányságnak, majd Rostás István főkapitánynak, aki a legemberségesebben színtett a megszorult tüzér segítségére és kényszerutlevéllel tette lehetővé, hogy két évi távollét után megláthassa szülőfaluját és szerető kebelrel ölelő szüleit és barátait.

Lám, milyen messzire toltta az új vasuti tarifa Máramarost — Boszniától!

(gy. zs.)

APRÓ ESETEK

*
A GÖRÖG. — A MINTAGYEREK.
— APA ÉS FIA.

*

I.

Egy debreceni ügyvéd mesélte:

— A napokban egy igen jó barátomnál voltam, aki néhány év előtt nősült meg s ugyanakkor valami isten hátamegetti bihari faluba került. A beszélgetés során megkérdeztem tőle, hogy érzi magát falun?

— Nem valami jól!

— Persze — felelt — hiánvzik a színház, orfeum, a szorakozások, a társaság... — Nem, ez nem annyira! ... — Hanem a gróg!

— Micsoda?

— A gróg! Tudod, nagyon szeretek grógot inni, úgy egyszer napiában legalább! De a feleségem nem ad! Nem enged meg, hogy igyak! Nem készít nekem!

Barátom majdnem sirva fakadt, de én vigasztalni kezdtem.

— Na hallod, ezért nem kell kétségbeesned! Nem kell, hogy a feleséged elkészítse! Elkészítheted te magad is! Egyszerűen veszel egy üveg aracet, egy üveg rumot és eldugod a szekrényedben, azután csinálhatsz magadnak grógot!

— Igen, de honnan veszek meleg vizet?

— Az is nagyon egyszerű! Azt mondod a feleségednek, hogy borotválkozni akarsz. — Megkapod a meleg vizet, bezárod az ajtót és öt perc múlva kész a gróg!

— Ez talán két hónap előtt történt — folytatta az elbeszélését az ügyvéd. — Tegnapelőtt azonban a véletlen összehozott a barátom feleségével. A barátom után érdeklődtem, de az asszony könnyes szemmel mondta: „Hagyja el, ne is kérdezze”. — „Miért — kérdeztem — mi baja van?” „Alighanem valami agybaia támadt. Képzelmek, naponta nyolcszor-tízszor — borotválkozik!”

II.

Egy ugynevezett „minta” gvereket produkálnak a társaság előtt. A gyerek csakugyan a legjobban neveltek közé tartozott s a „Pesti művelt társalgó” nem tudhatta precízebben a szabályokat, mint ő. Végre valaki megkérdezte:

Csipkét, harisnyát legolcsóbban kizárólag csak a **Csipke-áruházban** vásároljunk. Kérem a címre ügyelni: **SA S-U. 4.**

— Hát mit csinálnál fiam, ha egy zsufozt villamosban ülnél és egy hölgy szállna fel?
— Akkor? Akkor úgy tennék, mintha aludnék!

III.

A hét egyik legkinosabb vice.

A Hungária kávéházi törzsasztalnál a gyerekekre került a sor. — Valaki megjegyezte:

— Az én kis fiam már másfél éves és még mindig szopik!

Nagy csodálkozás.

— Hát miért nem választod el?

A kérdezt lemondólag int:

— Nem lehet, nem lehet! Nincs választójogom!

HAZAFIAK LEXIKONA

Kik védik az alkotmányt?

A Pannoniában, az ellenzéki képviselők törzsasztalánál ma új részvénytársaság alakult. Az ellenzék irodalmi hajlandósággal rendelkező tagjai egy korszakalkotó munka kiadására vállalkoztak. Saját külön írókkal megiratták a „Sipolók, dobolók és trombitálók és egyéb nemzeti hősök hazafias lexikonát”, amely az előzetes jelentés szerint husz kötetben tartalmazza az összes harcoló ellenzéki képviselők hőstetteit, életrajzát, jeles tulajdonságait, különös ismertető jeleit stb. A remekmunka egyenesen „A kortársak és részletfizetők albuma” című közismert klaszszikus alkotással fog vetekedni monumentális tekintetében. Előfizetési ára havi négy koronás részletekben 240 korona. Minden megrendelő egy, a képviselőházi harcokban használt hangszert kap ajándékkul és a lexikonban szereplők egyikének sajátkezű gorombaságát (tetszés szerint választva).

A pompás mű szerkesztését Urmánczy Nándor, a közismert hírlapíró vállalta el, akit képviselői körökben írói oldaláról előnyösen ismernek. A kiadóhivatal élén Sümegi Vilmos áll. A lexikon egyes fejezetei már elkészültek és azokat mutatóba közöljük.

Éveken keresztül lelkes tevékenységet fejtett ki a sümegi (község Zalamegyében, nem tévesztendő össze

S Vilmossal) bőripar felvirágoztatása terén és a saját bőrét minden fogékonyság ellen sikeresen ható cserzőanyagokkal kikészítette. Bőripari tevékenysége felkeltette a korábbi obstrukciók vezetőségének figyelmét és rábírták, hogy a távgorombáskodási tanfolyamon résztvegyen. Időközben ugyanis képviselővé választották. Választásán állítólag nemzetiszini bőrszázlókkel vonultak fel hívei (a választási költségek nagysága erre vall.). A most folyó „nemzeti harc” alatt a legerősebb bőrkökön (saját gvártmány) kipróbált válogatott durvaságokkal vezetett.

Volt koalíciós főispán. — Ezen hivatalában kifejtett tevékenysége miatt a baranyai közvélemény „a

szabálytalan apró kerek hegyekkel borított arcu írni-olvasni nem tudó” címmel és jelleggel tüntette ki. Nevezetes szerepet játszott a másfél évtized előtti baranyai hadgyakorlatok idejében, amikor siklósi régi kastélyát a király magánpénztárából renováltatták, hogy lakhatóvá tegyék egyik főherceg számára. A koalíció óta kitűnő vagyoni viszonyok között él. A képviselőházi hangversenyben gondonkával kívánt résztvenni, mint ügyes gondonka játékos, de a hangerősség megállapító bizott-

ság (Szluha, Ráth, Förster), a gondonkát nagyon is gyengének találta.

FREY
JÁNOS

Éveken keresztül himesházi plébános volt és beérte hívei szeretetével, akik különösen a prédikációit derűsen kedvelték. Ezeket képviselővé választása után a Házban is bemutatta és több komoly felszólalással állandóan vidám hangulatban tartotta a hallgatóságot. Kedvenc ovasmánva a reverzális, amelyet Pécsvaradon adott arról, hogy megválasztatása után nyomban belép a munkapártba. Munkapárti többséggel választották meg Justh-párti ellenfelével szemben. Mái is a néppárt tagja (hála istennek). Nevezetes arról, hogy a kapukulesokot (Szacelláry kezében) revolvernek látia.

JUSTH
JÁNOS

Közismert és kitűnő politikus. Tessék kitalálni, hogy kinek a fia. Apja betegsége óta résztvesz az intéző-bizottság tanácskozásain és mindig hoz magával valamit. Híreket apja állapotáról. Egyszer a legkitűnőbb hazafiaknak: egy teljes esztendő töltött fiatalabb korában Berlinben, de nem tudott németül megtanulni. A parlamenti tevékenysége évek óta erre a két szóra szorítkozik: „Gyáva, gazember!” Ezt következetesen és azért használja, mert nem szeret hosszabb beszédeket — tanulni.

MATZKY
EMIL

A leghihetlenebb parlamenti siker elnyerője. Amit pártvezérek, államférfiak, miniszterek és közbeszólók évek, esetleg évtizedek fáradságos munkáival nyernek el és érdemelnek ki, azt Matzky egy csapásra elérte. Hihetetlen, de úgy van: az ismeretlen kis falusi jegyző képviselővé választása után mindjárt szívbeszédével eljutott a halhatatlanságra: beszédét, amely a befejezetlen mondatok egymásutániából állt, szóról-szóra közölte a Borsszem Jankó! — Azok, akik olvasták, rendkívül mulattatónak mondják a beszédet.

PAP
ZOLTÁN

A legöregebb emberek is emlékeznek még arra, hogy a Ház asztalára tizezer koronát helyezett el Pap Zoltán, akit ezzel az összeggel még a boldogult koalíció előtt meg akart vesztegetni az átkos kormány. Akkor ugyanis még nem adta ki Muzsikaszó című diszmvét, amelyet ma nem 10.000, nem is 1000, csupán 240 koronáért veszteget. Hír szerint a „Muzsikaszó“-t is fel akarták olvasni a technikai hangversenyben, de némelyek tulzott kakofoniát láttak a műben.

SÜMEGI
VILMOS

Mint a lexikon kiadóhivatali főnöke, szerénven beéri egy hellyel, pedig tulajdonképpen két Sümegiről kellene írni. Az egyiket államtitkári és miniszteri előszobákban, a képviselőházi folyosó sarkában ismerik, ahol így szokott beszélni: „Kérlek alászan, kegyelmes uram . . .” „Légy szives méltóságos jóakaróm . . .” „Egy kis alázatos kérésem . . .” A másik Sümegi az üllésteremben, de nem a kijárás mellett, az ismert kitételek (Eitner-féle szabadalom) használja. — A Kossuth-szakállal hazafi Aradon is követett el hőstettet: A Kossuth-szobor leleplezése alkalmával a Központi terraszáról az utcára dobott — egy üveg Giesshübli-vízet ezzel a csatkiáltással: „Magyar ember nem iszik ilyen német ásványvizet, amelyet nem hirdetnek a „Magyarországban”!

Színház és Művészet

A színházi bérlet kiváltása a mai napon sem csökkent. Ma a következők váltották ki leveiket: Schuller Adolf, Buttykav Tibor, Kováts József, Mandel Lipót, Békés Laios, Györfly Aladár, Dr. Fráter Imre, özv. Kaszanvitzky Endréné, Dr. Lippe Zsigmond, Vischky Sándor, Lukács Gézáné, Debreceni Laios, Kerekes Géza, Dr. Hutirav József, Dr. Szabó Laios, Rankav Gyula, Bodnár György, Fleischmann Mór, Lukács Izidor, Dr. Kemény Mór, Gál Ferencné, Nagy Gábor, Neumann Joachimmé, Hevesi Gyuláné, Szikszai Gyula, Németh Dezső, özv. Ericz Ernőné, Molnár Józsefné, Weisz József, Márk

Endre, Vitárus Sándor, Dr. Szabó László, Kondor Zsigmond, özv. Konez Elekné, Dr. Gálbori Sámuel.

A tüntetések sebesültjei A betegek a Rókus-kórházban

A tegnap esti tüntetés — bár nem volt olyan nagyarányú, mint amilyenre a rendőrség számított — nagyon sok áldozatot követelt. Meglátszik, hogy nem a rendőrség, hanem a csendőrség dolgozott, mely nem ismeri a tréfát és erélyesen lép föl a tüntetőkkel szemben.

Ugy a kerületi kapitányságokra, mint a főkapitányságra sok embert állítottak velő. Ezeknek a legnagyobb részét még az éj folyamán kihallgatták és elbocsátották s alig egypár ember töltötte az éjszakát a rendőrségen.

Bűnügyi eljárást mindössze egy ember ellen indítottak. Ez az ember Gyorgyevits Arangyel 21 éves lakatossegéd. Gyorgyevits Arangyelnek az a büne, hogy a Thököly-uton gázlámpákat, cégtáblákat vert le és több társával felfordított egy szenes kocsi. Társai elmenekültek, ő maga azonban a detektívek kezében maradt, akiket szintén megtámadott. Hatóság elleni erőszak és közlés magánvagyon rongálása miatt indítottak ellene eljárást s a rendőrség még ma délben át fogja szállítani a királyi ügyészség fogházába.

A főváros képe még ma reggel sem nyerte vissza rendes képét; olyan a főváros még, mint egy megszállott város. Az utcákon, tereken mindenfelé álmos, kifáradt katonák táboroznak még reggel is, hogy minden esetleges tüntetést még csirájában elfojtsanak. A katonák az egész éjszakát kint töltötték az utcákon és csak ma délben fogják felváltani őket friss legénységgel.

Szintugy álmatlanul töltötte az éjszakát a csendőrség is. Ezeknek volt a legkeményebb dolguk, mert hol bent a városban kellett dolgozniuk, hol pedig automobilon szállították őket a külvárosokba, ahol sokkal tovább tartott a tüntetés, mint bent a városban.

A rendőrlégénység egy része már a tüntetés befejezése után nyugalomra vonult, hogy ma újra szolgálatképes lehessen.

A tegnap esti tüntetésnek sok sebesültje van: ezeknek legnagyobb része azonban nem került orvosi kezelés alá, mert a sebesült emberek a tüntetéstől való félelmükben elmenekültek.

A Rókus-kórházban tizenkilenc sebesültet vittek be a mentők. Ezek közül kettőnek sérülése súlyos. Ez a kettő Valacsek József és Vorberger Lajos, akik az orvosok véleménye szerint aligha épülnek föl.

Súlyosan sebesültek: Spiegler Ernő, Hajdu János rendőr, Zimmermann Sándor, Demjén Lajos, Varacsányi László, Körösy István, Zehmayer József, Ábrahám Dezső, Rác Ferenc, Grünberger Mór, Czukor Ernő, Fekete Mihály, Moller Ignác, Bedercsik Vilmos, Winkler Jakab, Dobos Endre és egy ismeretlen fiú.

A főkapitányság reggel kilenc órakor külön küldöncök útján értesítette a katonai, csendőri és rendőri kirendeltségeket, ame-

lyek eddig a muljanak be
A katon
megszünt.

a közt

A fuk

Sok re
rosa, hogy
város veszi
zónság örö
köztisztaság
közegészség
kodás pedig
lessége.

A remé

A köztiszta
bizonyára
azok a súly
jedése kapo
vos a közt

Már a

tattuk, hog
bizottság, s
nem oka az
lyel ezt a v
nak és a k
volna bo
anyagi erő
közöket, h
teremteni.

Az is

tal szembe
köztisztasá
tásért a le
lat munká
másutt, ah
mint Pozs
e célra, a
akkora te
tett és ak

Ezeké

köztisztas
mai ülése
tárgyalták
mitás sze

De h

kell, el a
kor be k
szükség
elő, hogy
tisztasági
sági váll

EGY

— R
Az Orsz
október
lését Bal
mellett
cai régi
tanácsko
zetésren
A
délután
lalkozó
Museum
5. nabi
folvamo
résztvev

lyek eddig az utcákon táboroztak, hogy vonuljanak be rendes tartózkodási helyeikre. A katonai és csendőri készenlét ezzel megszűnt.

Bajban a köztisztasági vállalat

A fukarság következményei

Sok reménységgel látta Debrecen városa, hogy a köztisztaság kezelését maga a város veszi kezelésbe. Méltán fordult a közönség örömmel e tény felé, mert hiszen a köztisztaság egyik legfontosabb tényezője a közegészségügynek, amelyről való gondoskodás pedig a közigazgatás legelső kötelessége.

A reménységek azonban nem váltak be. A köztisztasági állapotok rosszabbodtak s bizonyára még élénk emlékezetben vannak azok a súlyos vádak, amelyeket a tifusz terjedése kapcsán a rendőrfőkapitány s a főorvos a köztisztasági állapotok ellen tettek.

Már akkor megállapítottuk és hangoztattuk, hogy ez állapotoknak nem a felügyelő bizottság, sem az intézőség nem az oka, hanem oka az az indokolatlan fukarság, amelylyel ezt a vállalatot megalapozták. A tanácsnak és a közgyűlésnek rendelkezésére kellett volna bocsátani a vállalatnak azokat az anyagi erőket, amelyekből a szükséges eszközöket, berendezéseket elő lehetett volna teremteni.

Az is hiba volt, hogy a város e vállalattal szemben minél olcsóbban nyerve meg a köztisztaság ellátását s ezért az utca tisztításért a legkisebb tételt állította be a vállalat munkájának honorálására úgy, hogy míg másutt, ahol adnak valamit a köztisztaságra mint Pozsonyban is 80000 koronát áldoznak e célra, addig Debrecen, amely háromszor akkora területen fekszik 20800 koronát fizetett és akar fizetni a vállalatnak.

Ezeket az anomáliákat panaszolta föl a köztisztasági vállalat felügyelő bizottsága mai ülésén, ahol a költségvetés előirányzatot tárgyalták le. A kiadás a legszerényebb számítás szerint is 100 százalékkal emelkedett.

De ha Debrecen városa, mint ahogy kell, el akarja láttatni a köztisztaságot, akkor be kell látnia, hogy a fölvetett tételre szükség van. Vagy pedig olyan helyzet áll elő, hogy nem azt kell irnunk: Bajban a köztisztasági vállalat, hanem ezt: A köztisztasági vállalat csődjé.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

— **Református lelkészek nagygyűlése.** Az Országos Református Lelkész-Egyesület október 1-én tartja meg hatodik nagygyűlését Baltazar Dezső dr. püspök elnöke mellett Budapesten. A Főherceg Sándor-utcai régi képviselőház üléstermében. Az idei tanácskozásnak fontos tárgya a lelkészi fizetésrendezés, valamint a Kálvineum ügye. A nagygyűléssel kapcsolatban október 1-én délután a protestáns nőnevelés ügyével foglalkozó kongresszust tartják meg a Nemzeti Múzeum dísztermében. Október 2., 3., 4. és 5. napján a lelkészek részére belmisszió-tanfolyamot rendeznek, amelynek szintén sok résztvevője lesz.

HIREK

*

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 30-án tartja meg rendes őszi közgyűlését a városháza nagytermében. Ez alkalommal tárgyalják a vármegye 1913. évi költségvetését is, amelyet most közöltek a közgyűlés tagjaival, s amelyet az állandó választmány legutóbb tartott ülésén elfogadott. E költségvetési előirányzat szerint a bevétel és kiadás 243976 korona 75 fillér. Ebből a tisztviselők illetményei 161231 korona 68 fillért, a díjnokoké 8985 koronát, a szolgazemélvzeté 22056 korona 07 fillért tesz ki. Az állam ad a székházépítési iavadalommal együtt 236476 korona 75 fillért.

— **A béketárgyalások.** Konstantinápolyból táviratozzák: Noradunghian török külügyminiszter beszélgetést folytatott a „Berliner Lokalanzeiger“ levelezőjével és a béketárgyalásokról így nyilatkozott:

— Köteleztük magunkat arra, hogy hallgatunk erről. Valamennyi hír, amely eddig a béketárgyalásokról a nyilvánosságra jutott, koholt vagy hamis. Az sem áll, hogy a preliminaryák már alá vannak írva, vagy hogy a tárgyalások megszakadtak. Az az egy igaz, hogy a helves alapot igen nehéz megtalálni, de a tárgyalások a legjobb úton vannak. Minden hatalommal a legjobb viszonyban vagyunk a gróf Berchtold iavaslatát is rokonszervvel fogadtuk.

— **Izraelita istentisztelet.** A debreceni izraelita hitközség előliárosága közli a hitközség tagjaival, hogy az e hó 20-án beálló Jomkipur ünnep alkalmából a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban az istentisztelet következő időben fog kezdődni: pénteken este fél 6 órakor és szombat reggel 6 órakor. Köznapokon további rendelkezésig reggel egy óráig 7 órakor és este fél 6 órakor.

— **A polgári perrendtartás életbeléptetése.** A hivatalos lap mai száma közli az igazságügyminiszter rendeletét, mellyel a polgári perrendtartásról szóló 1911. I. t. c. életbeléptetését tárgyzó 1912. LIV. t. c. 108. §-ában kapott felhatalmazás alapján 1911. évi október 1-ével életbeléptetni:

1. az 1912. LIV. t. c.-nek a zugirásatról szóló 16. §-át.
2. az 1912. LIV. t. c. 25. §-ának első bekezdését, amely föld- vagy termény- és gabonacsarnok külön bíróságának felállítását engedi meg.

3. az 1912. LIV. t. c.-nek az ország területén hatályban levő vagy hatályban volt törvényről, vagy más írott jogszabályról bizonyítvány adására vonatkozó 101. §-át.

— **A képviselőházi afférok.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A két napon tartó viharos képviselőházi üvülésen több lovagias ügy nvert befejezést. Rudnav—Zlinszky között lovagias ügyből kifolyólag a segédek négy-szeri golvóváltásban 25 lépésről és 5 lépés avance-ban egyeztek meg, amelyet ma délután 4 órakor a megyeri-erdőben megis vivtak. A párbait gróf Károlyi Mihály vezette. Rudnav pizetolva csak egyszer sült el és háromszor csüörtököt mondott. Zlinszky pedig mind a névszer csüörtököt mondott. A felek nem békültek ki. — A Kubinyi—Szmrecsányi ügy segédei pedig sulvos feltételi kardpárbaiban állapodtak meg, amelyet a felek ma délután 4 órakor meg is vivtak. Kubinyi a jobb halántékon sérült meg. A felek szintén nem békültek ki. — A Rakovszky és Rudnav ügy csak a becsület bíróság előtt nyer maiban befejezést. Mivel a segédek azt jelentették ki: a kit csak pár perccel inzultáltak ezelőtt, annak jobb lesz hallgatni. Párbaí bíróságot kértek. A többi affért részben békésen intézték el, részben most áll elintézés alatt.

— **Az adózók figyelmébe.** A városháza könyvtár szobáiban e hó 25-én kezdődik meg az adófelszámolási bizottság tárgyalása, amely több napon át fog tartani.

— **A záróra és a tanács.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének Debreceni Fiókja a napokban küldöttségileg tiszteltette a polgármesternél és a tanácshoz egy beadványt nyújtott át, amelyben azt kéri, hogy a tanács szabályrendeletileg szabályozza a zárórát. Ugyanilyen kérést adtak át a főkapitánynak. A tanács, ahol e kérés tárgya iránt igen rokonszenves és lelveslő megjegyzések hangoztak el, azt mondta ki, hogy megvárja a főkapitány véleményét, azután dönt e fontos kérdésben, amelynek megoldása azonban azért igen nehéz, mert a munkaidő szabályozását a törvényhozás törvényi rendelkezéssel magának tartotta fenn.

— **A vízmérő órák.** Több ízben megirtuk, hogy a Vízmérőóra részvénytársaság, amely a megtartott árleítésen mint legolcsóbb ajánlkozó, a debreceni vízvezetékhez szükséges vízmérőórák szállítását vállalta, e kötelezettségének nem tett eleget és később csődbe is jutott. A csődtömegben 370 vízmérőóra is szerepel 14000 korona árban s a várost most figyelmeztették erre, hogy árverelien ezekre a 28-án megtartandó árverésen. A tanács azonban kimondta, hogy ezt nem teszi, mert az órák minőségét nem ismeri, azok iósága felülsem bírálható s így esetleg hasznavehetetlen árut szerezne meg.

— **A kultuszminiszter a madarak és fák védelméért.** Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki valamennyi tanfelügyelőhöz és valamennyi egyházi főhatóságához, mellyben utasítja őket, hogy a madarak és fák védelmében kifejtett akcióban támogassák tovább is az ily irányú egyesületeket és a madarak és fák védelmének érdekében tartásuk meg ezentul is a madarak és fák napiát. A miniszter rendeletében felhatalmazza az Országos Állatvédő Egyesületet, hogy időnként megkereséseket intézzen a tanügyi hatóságokhoz, a madarak és fák napiának megünneplése, az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga szervezése, a Gvermeknaptár terjesztése, vagy egyéb, az egyesület által az iskolában folytatott akció szempontjából. Egyszermind utasította az egyesületet arra is, hogy az iskoláktól bekérhessék a madarak és fák napiának ünnepről szóló jelentéseket. Azokat a tanítókat, akik a madarak és fák napiának megünneplése és az ifjúság-nak a természet megismerése az állatok és növények megvédése irányában való vezetés körül kiváló érdemeket szereztek, a miniszter jutalomban fogja részesíteni.

— **Vizsgálat a színházban.** A városi színházi tűzvizsgáló bizottság Körner Adolf főjegyző elnöke alatt megvizsgálta a színházat s azt rendben találva megelégedését fejezte ki. Az egyes észrevételeket jegyzőkönyvbe vették.

— **A Deák Ferenc- és Kápolnási-utcai templomi imaszék tulajdonosai és bérlői ismételt felkéréstnek, hogy imaszéki jegyeiket a Jomkipuri istentiszteletekhez magokkal hozni és már az utcai bejáratoknál felmutatni sziveskedjenek, mert így nélkül senki sem fog bebocsátatni.**

— **Egy új utca csatornázása.** A város a Vörösmarty-utcából a Piac-utca új utcánvítása érdekében megvette a Lovász-féle telket s a Blattner-házat azzal, hogy az utcánvítási burkolási, csatornázási és egyéb munkálatokat megcsinálja s annak költségeiből 40, a szomszédok tulajdonosok 60 százalékot tartoznak viselni. Miután a megnyitandó utcában már lakások vannak, a lakók kérték a város tanácsát, hogy az utca meglévő részét már most csatornáztassa, mert különben kénytelenek lesznek a szennyvizet az utcára önteni s ezért minden felelősséget magukról elhárítanak. A tanács méltánvolva a kérést és mérlegelve a lakók helyzetét kimondta, hogy a csatornát megépítteti, ha a lakók kötelezik magukat, hogy a bekerülési ár hat és fél százalékát, ami 300 koronát tesz ki megfizetik, miután a város csak április elején köteles a csatornát megépíteni.

— **A fakompetencia.** A városi tanács most közli, hogy a polgári fa illetőségnek — amellyet az Apafátán adnak ki 28 korona árban — kiváltási véghatár napja, december hó 31-ike. A faraktárból elszállítás 1913. évi január hó 15. napjában állapított meg. — Ezen határnapok be nem tartásával — az illetmény fához való jogosság elvész.

— **A felsőbb Tanulók Olvasó Egylete** folyó hó 19-én tartotta alakuló gyűlését. — Tisztviselőikül megválasztották: alelnök Kolozsváry Kiss László, főjegyző: Osváth László 3 ih. könyvtárnok: Miszti Károly 4 ih., pénztárnok: Koós Elemér 4 th., elnök: Czirájk Géza 4 th. Választmányi tagok: Dancsházy Sándor, Nagy Zoltán, Imreh János, Balázs Győző, Horváth Elemér, Bánvai József, Baborszky Antal, Szabó Zoltán Fehér Géza, Soós Tamás.

— **A pálinka.** Zola Emil nagykonceptióiu regényének egyik fejezete látszódtott le ma délelőtt az Árpád-téren. Tóth József szabómester, akin a delirium tremens tünetei mutatkoznak, oly botrányt provokált, hogy a rendőr beszállította a központi ügyeletre. Hortobágyi Ernő fogalmazó intézkedésére hazakísérték családjához, akik a pálinka által megmérgezett embert nem fogadták be, mert félték, hogy nevezett, mint más esetekben is szokta, üti és kinezta hozzátartozóit, akiket kiirtással fenyeget. A család kívánságára a rendőrség vette felügyelet alá, holnap pedig hozzátartozói beszállították a közkórházba, miután a delirium tremens veszélyessé teszi a vele való együttélést.

— **Közjegyző és ügyvéd.** Aradról táviratozzák: Az aradi kiráivi törvénytörvények fegyelmi bírósága ma zárt ülésen egy közjegyző ellen indított fegyelmi ügyet tárgyalta. Az ügy anvára a következő: Dr. Nenaszta Károly békéscsabai közjegyző egy tárgyalás alkalmával összekülönbözött dr. Vértes Andor csabai ügyvéddel. A közjegyző által felvett jegyzőkönyv aláírása előtt ugyanis dr. Vértes olyanforma kijelentést tett burkoltan, mintha a jegyzőkönyvben foglaltak nem mindenben tartalmazzák a tárgyalás adatait. — Számár ember az, aki ilvent állít — felelte a közjegyző sértődötten.

Dr. Vértes ezért feleltette a közjegyzőt az aradi közjegyzői kamaránál, mely a feleletet áttette az aradi ügyészséghez. A közjegyző a mai tárgyaláson személyesen adta elő védekezését. Kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és a használt sértést jogosan tette, mert meggyanúsították hivatalos ténykedésében. A bíróság tekintettel arra a körülményre, hogy a vádlott harminc éves közjegyzői működése alatt egyszer sem volt fegyelmi büntetve, csupán feddésre ítélte a közjegyzőt.

— **Kincslet.** Kaposvárról jelentik: Matyák János szulimáni lakos a napokban burgonyáját akarta elvermenni. Alig ázott egy fél méter mélységre, az ásó kemény tárgyat érintett és ekkor Matyák óvatosan körülárkoltta azt a szilárd tárgyat, amelybe ásója belelöközött. Csakhamar észrevette, hogy nagy rakás ezüstpénz van ott elásva és sikerült is neki 438 darab kisebb-nagyobb pénzdarabot kiásni. A pénz nemek Zsigmond király korabeliek. Az értékes leletet ma beküldötték Somogy megye alispánjához, hogy azokat a megye muzeumban helyezték el.

— **Meglopott tanuló.** Schirf István felsőkereskedelmi iskolai tanuló panaszt emelt a rendőrségen, volt lakótársa Goldschmidt Hermann kereskedőseggel ellen, aki míg ő aludt, haimalban lakásáról megszökött és óráit is magával vitte. A rendőrség a kereskedőseggel körözi.

— **Hamis ötkoronások.** Pöstyénből jelentik: Egy itteni étteremben a csendőrök letartóztattak egy idegent, ki hamis ötkoronásokkal akart fizetni. Az idegen csak franciául beszél és kilétét még nem sikerült megállapítani.

— **Letartóztatott bankár.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A rendőrség ma reggel letartóztatta Braun Manó nagyvikindai bankárt. Braun Manó mintegy félesztendővel ezeltől költözött a fővárosba Nagyvikindáról s itt azzal foglalkozott, hogy olcsó pénzen átvett eladósodott vendéglőket és kávéházakat, amelyeket úgy, ahogy rendbe hozott és azután jó pénzen eladott: vagy pedig jó magas árért bérbeadta azokat. Így szép jövedelemre tett szert Braun Manó, de ez a jövedelem mind kevés volt neki. Legutóbb Kadarkuton vett meg egy eladósodott birtokot, a terméssel együtt. Ő maga alig fizetett még valamit a birtokra, de lábbon álló termést már eladta egy losonci kereskedőnek tizenötezer koronáért. A losonci kereskedő a vételárat le is fizette Braun Manónak. Most lett volna az ideje, hogy a bankár ur szállítsa a termést a losonci kereskedőnek. Amde a szállítást egyre halogatta. A halogatásnak ugyanis nagy oka volt, mert Braun időközbenm ásnak is eladta a termést s ennek a második vevőnek csakugyan el is szállította. Mikor ezt a losonci gabonakereskedő megtudta, rögtön a főkapitányságra sietett és család miatt feljelentést tett Braun Manó ellen.

— **A legszebb kemény és puha kalapok** Frank Testvéreknél Piac- és Szent Anna-u. sarok.

— **Hirdetmény.** Az üzletszabályzat 81. §-a értelmében a felek által ki nem váltott kézbesíthetetlen árak f. hó 23-án délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen az állomás teher kiadási raktár helyiségében azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni. A raktár főnök.

— **Különleges női kalapok és sapkák** Frank Testvéreknél Piac- és Szent Anna-u. sarok.

— **Kirabolt expresszvonat.** Newyorkból táviratozzák: Menphisből jelenti egy távirat: Négy bandita tegnap feltartóztatta a newyorki expresszvonatot s míg egyikük a mozdonyvezetőt megkötözte s száját betömte, addig a másik három revolvért szegve az utasok mellének, kifosztogatta valamennyiüket. A banditák 1.200.000 dollárt raboltak.

— **Elhagvott tárgyak árverése.** A máv. debreceni raktár főnöksége közli, hogy a vasuti kocskiban és állomási helyiségekben elhagvott tárgyak — ugvmint: bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fehérneműek stb. Debrecen állomás podgvász felvételi helyiségében 1912 évi szeptember hó 23-án délután 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni.

— **Gyöngyörű szép nyakkendők** érkeztek Lengyel utódánál.

— **Angol átmeneti kabátok** Frank Testvéreknél.

— **Tescheni vaj Kontsek Gézánál kapható!**

Debreczeni butorkészítő asztalosok áruháza szövetkezte
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

11 968 : TELEFON : 968 11

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpított butorok óriási választékára; össze nem teveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	840.00
Osztrák hitel	841.76
4 százalékos koronajáradék	80.95
Államvasút	709.—
Jelzálogbank	465.00
Rimamurányi	717.50
Salgótarjáni	785.—
Közuti vasút	761.—

Iránynál:

Magánleszámitóási kamatláb:

Bécs 4-5/4 %/o, Berlin 4 %/o London 3 13/16 %/o.

Budapesti gabonátőzsde.

Svare E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.06
áprilisra	11.58
Rész októberre	9.48
Zab októberre	9.98
Tengeri 1913 év júli	10.09
augusztusra	10.82
Tengeri szept.	9.87
Tengeri májusra	7.52

Készára 5-tel olcsóbb.

A vasut kártérítési kötelezettsége. Fölmerült esetből kifolyólag itéletben mondotta ki a Kuria, hogy a feladó helyett a vasut által ömlesztve lerakott gabonát a feladónak zsákiaiért a vasut szavatossággal tartozik abban az esetben, ha a berakás a feladó távollétében történt. Ha a vasut a nála visszamaradt zsákok iránt a feladót rendelkezésre fel nem hívja és azokat az átvételre nem jogosított személynek szolgáltatja ki: ezért őt gondatlanság terheli.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védeovlet a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Bineth Ignác kereskedő Arad, Róth Simon cipőkereskedő Szeged, Pocsátó Károly porcellánkereskedő Szeged, Spiegel Lajos Berettyószéplak, Steiner József Szilárvnagvfallu, Brüll Berta női kalapkereskedő Budapest.

Regény-csarnok.

A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenyei József.

(Folytatás.)

— A pekingi könyvtárban levő kiadás 325 kötet — mondta a kezét dörszölve örömeiben — és minden kötet körülbelül öt font súlyu átlag. Az előszó, amelynek fel kellene ölelni a Rigved, Sama-veda, Jagur-veda és Atharva-veda történetét a Brahmanokkal együtt szintén kitenne tíz kötetet. Ha minden évre egy kötetet számítunk, körülbelül a 2250-ik évben családunk befejezná a munkát. A tizenkettedik nemzedék az indexet állítaná össze.

— És miből élnének a leszármazottaink — mondtam — az alatt az idő alatt, amíg dolgoznak?

— Ez számár beszéd fiam — mondta az apám türelmetlenül. — Nem tudsz praktikusán gondolkodni. Az másodrendű kérdés, hogy miből élnek, amíg ragaszkodnak a Diarmákhhoz. Mindenféle bolond kifogásokkal állasz elő, ahelyett, hogy komolyan gondolkodnál a tervem fölött. Most pedig nézd meg, hol tartanak az őszi szántással és mi baja a Fullerton tehenének. Azt írja, beteg.

Elindultam tehát a szántást nézni, előbb azonban egy pillantást vettem a barométerre. A higanyrud leszállott 20 fokra. Most már láttam, hogy a vén tengerész jól ítélte meg az előjeleket.

Amint a faszorban estefelé hazatartottam, erős szél fútt, mérges viharoktörések váltották fel egymást és a nyugati égbolton nehéz felhők tornyosultak és hosszu, cik-cakos villámok hasították a felhőket.

A tenger mintha higanyszintjévé változott volna és mintha halk nyögéscselés tört volna elő a tenger fenekéről.

Messze kinn a tengeren egy magányos bárka iparkodott Belfast felé és a gőzös, amit reggel láttunk, még mindig ott küzködött és minden erejével észak felé igyekezett.

(Folyt. köv.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők
Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni

Állást kap

Német gyermekleány (Bonne) feltétlenül megbízható, tisztességes, azonnal felvétetik egy 5 éves ki fiu mellé. Cim a kiadóhivatalban.

Különféle

Persil mosópor kapható Deutsch Laios főüzletében Piac-utca 38. és a fiók üzletében Piac-utca 72.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkét meggyőz. Szíves pártfogást kér **Klein Izsó**, Csapó-u. 18.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Fontos érdeklő! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Csemege szálló kapható kicsiben és nagyban Friss Sándor kereskedésében. Telefon 9-87

Divatos lüster-, clott-, karton- és molkkötények minden méretben olcsón elárusítom, Kertész Sas utca.

Jó patkányfogó kutyát megvételre keresek. Cim a kiadóhivatalban.

Intelligens fiatal emberek elsőrendű kóser házikosztót kaphatnak özv. urinónél Aranv János-u. 16.

Lakás

4 szobás udvari lakás nagy üveges folyosóval november 1-re kiadó. Villanyvilágítás. József kir. herceg-utca 14.

Házak-Telkek

Debreczenben a Boldogfaivai-kertben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való belsőség, — a Péczely-utcai 7. számú ház eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vén-kertben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Vámospercsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsös eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Megnyilt! Megnyilt!

Minden szülőnek érdekében áll, hogy ezen áruházat megtekintse Sokat megtakarít, ha az **iskolai évadra**

leánykaruha szükségletét

itt fedezi. Minden nagyságban gyönyörű kész ruhák kaphatók. Selyem, flór és patentharisnyák, rövidárúk, bélések, díszmúruk, csipkék, jabok, fischük, csipkegallérok, bluzok, pongyolák, kötények, kézi táskák, pipere illatszerek. Mindenféle uri divatcikkek.

Szolid szabott árak.

Reichmann Divatáruháza

a „Royal” szállodával szemben.

17165—1912.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. városnak 1913. év január hó 1-től önálló kezelésbe veendő téglá- és cserépgyár vállalatánál szervezett igazgatói állásra, mely 2400 korona évi készpénzfizetés, a gyártelepen természetbeni lakás, fűtés, négy hold föld használatával és a vállalat tiszta jövedelméből három százalék jutalékkal, mely azonban, ha 600 koronát el nem érné, ezen összegre kiegészítendő — javadalmazással, továbbá a könyvvezetői állásra, mely 1600 korona évi készpénzfizetés, a gyártelepen lakás, fűtéssel, négy hold föld használatával és a vállalat tiszta jövedelméből két százalék jutalék — mely azonban ha a 400 koronát el nem érné, ezen összegre kiegészítendő — javadalmazással bíró pályázat hirdettetik. A pályázati kérvények **folyó 1912. év október hó 5. napjának délelőtt 10 órájáig** a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

Ugy az igazgató, mint a könyvvezető köteles egy évi fizetésének megfelelő óvadékot a város házipénztáránál letétbe helyezni.

Az igazgatói állásra pályázó ugy a közönséges téglá és cserép, valamint a keramit téglá gyártásra vonatkozó szakismeretét, a könyvvezető pedig mérlegképes voltát és a könyvvezetésben teljes jártasságát pályázati kérvénye mellett okmányilag igazolni köteles. Valamint becsatolandó a keresztlevél és illetőségi bizonyítvány.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1912. évi szeptember hó 16-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Iskolai leányka és fiu czipők

valamint saját készítményű női és férfi czipők túlhalmozott raktár miatt **bámulatolcsó árban** lesznek elárusítva.

FISCHER MENYHÉRT

czipő nagyruházában

Piac-u. 9. szám,

a Kereskedelmi Akadémiával szemben.

Egyben értesitem a nagyérdemű rendelő közönséget, hogy a műhelyemben 24 óra alatt bármilyen kivitelű cipőket és csizmát elkészítek.

Fischer Menyhért.

A mesterdalnok

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA kaucsuksarok.

14910—1912. sz.

Hirdetmény.

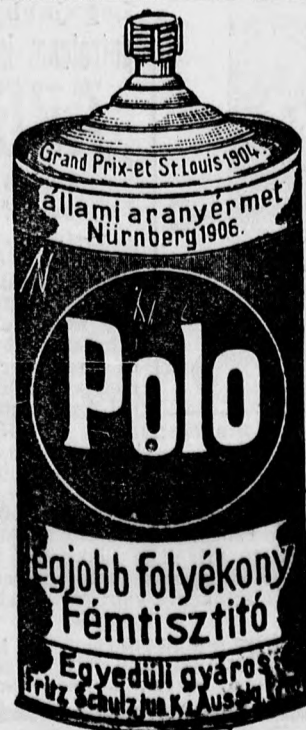
Debreczen szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Debreczeni Helyivásut Részvénytársaság a vasut hálózatának kiegészítéseképpen tervbe vette a Magyar Államvasutak Debreczen pályaudvarától kiindulól a Homokkert és Szabó Kálmán-utcákon át a közbűgőhídi vonalhoz való csatlakozással egy új vonal, továbbá a Kossuth-utca közbűgőhídi vonal 22/25. szelvénye közt kiterő vágány és fűtőház s végül a dohánybeváltó telepen vágányösszeköttetések létesítését.

A fenti létesítmények közigazgatási bejárása megkezdésének idejéül a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur az **1912. évi október hó 1-5 napjának d. e. 9 óráját**, összejöveteli helyül pedig a városháza nagy tanácsstermet tűzte ki, ahova is az érdekeltek azzal az értesítéssel hívatnak meg, miszerint a létesítendő vonalvezetés helyszínrajza a Debreczeni Helyivásut Részvénytársaság hivatalos helyiségében (Petőfi-tér), közszemlére kitétetett és az az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Debreczen, 1912. évi szeptember hó 16-án.

A városi tanács.

Különböző nagyságú üveg- és bádoggalackokban.

Mindenütt kapható! Kérjünk ingyen próbát!

Kerestetik

2-szeri heti bérletre

első emeleti családi páholy**A), B) vagy C) bérletben.**

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

50,000 darab két éves dus gyökérzetű SZŐLŐVESSZŐ

van eladó Cereby-telepi szőlőiskolában,

mely úgy őszi, mint tavaszi ültetésre, hiányos szőlők pótlására, vagy új ültetésre igen alkalmas. Csemegefajok: Passatutti, Muscat lunel, Muskat-otonei, piros és fehér Chasellas. Borfajták: Ezerjő, olasz rajnai Rizling, szerémi zöld, mézes fehér, erdei bakar, vegyes martinkai, kövidinka. Csemegefajok ára: ezre 50 korona, borfajtáké: ezre 45 korona. Nagyobb rendelésnél egyezés szerint. Fajtisztaságért jótállást vállalok. Megrendelések már most eszközölhetők. Címem a kiadóhivatalban megtudható. Ugyanott 30 hektó must eladó.

BUTOR!

Telefon 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menasszonyi kelengyék óriási választékban.

Varga József

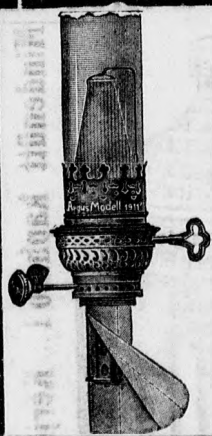
Debreczen, Piac-utca 44. szám az udvarban.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Megérkeztek az**őszi idény újdonságai:**

Női ruhakelmék, selymek, bársonyok, francia flanellek, mosó velezek.

!! Óriási választékban !!**Legújabb, javított petroleum-izzófény-égő „ARGUS“**

Modell 1911.

Aranyérmek: Páris, London.

Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az őszi követelményeknek megfelel. Ez a leg-tökéletesebb és egyetlenegy más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, szagtalan, olyan

világos, mint a légszesz, egy liter 15-18 óráig ég. Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. **Mindentütt alkalmazható**, csak a mendence csavarnyílásának átmérője közlendő.

Ára hálóval és lámpaúveggel **7-50 korona**. Az összes rendszerű izzótestek saját gyártása. Árjegyzéket világitási cikkekről, petroleum-kályhákról és újdonságokról ingyen és bérmentve. Fizetőképessé képviselők és kereskedők kerestetnek.

GASLÜCHT-INDUSTRIE. Hauptdepot: Josef Hirsch Wien, VIII., Kochgasse 3.

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

Színházi bérlet.

Két támlásszék a III-ik sorban „C“ estére átadó.

A jegyek átvehetők a Bankegyesület r.-t. helyiségében Piac 72., első emelet.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szőchényi- utca 6.
GOZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás férfi-, fiu- és leánygyermek

ruhákban**Neumann M.**

cs. és kir. udvari és kamarai szállító Debreczen, Piac-u. 51.

RUHA- és KELMEFESTÉS**KOZHIRRÉ TESSZÜK,**

hogy külföldi mosómestert szerződtettünk, miáltal módunkban van nagybecsű megbízóinknak olyan gallért, kézelőt és fehéreneműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást úgy szépségben, mint tartósságban messze túlszárnyal.

HRABÉCZY ELSŐ DEBRECZENI GOZMOSÓ VEGYTISZTÍTÓ ÉS RUHAFESTŐ R. T.

Grár és főüzlet SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ. Telefon 323. Flóküzletek: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan-u. 11. Telefon 578. Miklós-u. 1. Telefon 1148. szám. Felvételi telep: Gütek Ede uridívat áruháza. Telefon 602.

! FERTŐTLENITETT ÁGYTOLLTISZTÍTÁS !**Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!**

Őszi bevásárlás, még nem létezett igen jutányos árban.

1 m. 120 cm. széles kostümkelme	76 fil.	1 drb gyermekruha	170 fil.
1 „ posztó, igen szép kivitel	28 fil.	1 „ flaneltakaró	150 fil.
1 „ finom barchet	34 fil.	1 „ ágy elé szőnyeg	80 fil.
1 „ finom flanell	36 fil.	1 pár harisnya	32 fil.
1 „ madeira csak	79 fil.	1 m. grenadin	92 fil.
1 „ csipkekélme	69 fil.	1 „ selyem markizet	34 fil.
1 „ selyem	90 fil.	1 „ selyem pouplin	476 fil.
1 „ blouz társony	190 fil.	1 „ fekete tafet	170 fil.

Kostümkelmék óriási választékban és még eddig nem volt árakban.

Szallagok, vásznak, hencsertakarók, szőnyegek, ernyők, szövet- és csipkefüggönyök, ágygarnitúrák, rövidárúk, kendők, selymek, bélések, 1 m. lüszter 30 fillér, harisnyák, miderek, csipkék.

Uj. Molnár Lukács

Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben.

Férfi ingek, harisnyák, nadrágok. Kérjen maradékokat. Varrónők részére külön szabó-árak a rövidáruban.